

HUIZE BIJDORP
IN PERSPECTIEF

Huize Bijdorp is een oester in het hart van het dorp Voorschoten. De oude toegangspoort aan de Veurseweg is gesloten en alleen kenners weten hoe je de zijingang over het bruggetje kunt vinden. Eenmaal op het terrein tref je al gauw de kapel en andere gebouwen aan. Er daalt rust over je heen als je langs de boomgaard, moestuin en begraafplaats loopt. In deze oester huist een parel: statige gebouwen in een mooie omgeving en een warme gemeenschap van zusters die hier al meer dan 140 jaar klaar hebben gestaan voor de kwetsbaren in de samenleving. De oester gaat zich openen om nog meer onderdeel te worden van die samenleving. De poort gaat open.

Voorschoten kenmerkt zich door zijn buitenplaatsen. Zij zijn van grote cultuurhistorische waarde en hebben ook gezorgd voor de waardevolle groene longen in de stedelijke structuur die de regio kenmerkt. Wat ooit begon als boerenhofstede groeide uit tot buitenplaats Bijdorp. Het is nog altijd niet duidelijk of de naam komt door de eigenaar mr. Johan de Bije (1649-1715) of omdat de buitenplaats bij het dorp Voorschoten is gelegen. Bijdorp ontwikkelde zich als vele buitenplaatsen, met slingertuin, boomgaard, moestuin, boerderij, bos en weilanden.
Op 22 oktober 1875 werd het complex verkocht aan een Congregatie uit Rotterdam die in 1841 was gesticht door Lucia (1809-1890) en Maria Elisabeth Pinkers (1810-1848). Sindsdien is de naamgeving: de Congregatie van de Heilige Catharina van Siëna/Zusters Dominicanessen van Voorschoten.

De vier kernwaarden van de zusters Dominicanessen zijn: bron van inspiratie, gemeenschap, contemplatie en apostolaat. Het leven en werken van de zusters staat in het teken van toewijding, stilte, rust, bezinning, zorg voor elkaar, gezamenlijkheid, naastenliefde, gastvrijheid, respect voor elkaars krachten en onderkenning van ieders kwetsbaarheid. In de wereld buiten het klooster was dit merkbaar door hun inzet in het onderwijs en de zorg en voor de kwetsbaren in de samenleving. De Congregatie richtte in 1876 een pensionaat op voor 'jonge juffrouwen van deftige stand om ze een beschaafde en godsdienstige opleiding te geven' en kon met deze inkomsten de armere dorpsscholen ondersteunen. Kort daarna werd ook een noviciaat opgericht voor de nieuw komende zusters in hun proeftijd.

Het terrein heeft naast het kloostergebouw waar gewoond wordt, een kapel, een begraafplaats en een mortuarium. Het klooster was een zelfvoorzienende gemeenschap, zo staan er ook een bakkerij en een waszerij op het landgoed. De toenemende zorg van de zusters voor het kloosterverzorgingshuis leidde uiteindelijk tot een samenwerking met Stichting Marente die naast de zorgbehoevende zusters ook andere cliënten in Huize Bijdorp verzorgt.
De Congregatie neemt geen nieuwe leden meer aan en stuurt nu aan op de voltooiing van de Congregatie. Het is nu tijd om vooruit te kijken, want zonder toekomst is er geen erfgoed.

ZINGEVING

De wereld om ons heen is verandert in een snelle netwerksamenleving. Mensen leven in meerdere werelden tegelijk, analoog en digitaal, en het wordt hun wel eens te veel. Er is een nieuwe beweging gaande. Mensen die weer in het hier en nu willen zijn. Op zoek naar wat er nog meer is in het leven. Die zoeken naar een plek waar onderlinge verbinding op een natuurlijke manier ontstaat. Om te wonen, leven, leren en 'zijn'. Huize Bijdorp wil daar een antwoord op zijn. Een plek om kinderen op te laten groeien en waarbij zingeving een natuurlijke plaats inneemt. Waar je je kunt terugtrekken om alles weer op een rij te krijgen, zowel voor een wat langere (retraite of opvang) of voor een korte (meditatie, yoga) tijd. En op Huize Bijdorp werk je met elkaar werken aan kunst, muziek, literatuur of andere vormen van cultuur om het leven zin te geven. Voor jezelf en om anderen te inspireren.

NABIJ ZIJN

Er waren tijden dat er veel meer mensen van buiten het klooster aanwezig waren op Huize Bijdorp. Het pensionaat en de middelbare meisjesschool zorgden er tot 1972 voor dat er jonge dames op het landgoed waren. Het past ook goed bij de kernwaarden van de Dominicanessen om gastvrij te zijn: naastenliefde neemt een belangrijke plaats in. Het is nu tijd om weer meer mensen deelgenoot te maken én onderdeel te laten zijn van al het moois dat Huize Bijdorp te bieden heeft. Een plek waar mensen elkaar ontmoeten. Waar je elkaar de hand reikt. Waar mensen niet alleen praten maar ook luisteren. Waar je bij en met elkaar bent, en onderdeel uitmaakt van een gemeenschap. Een plek waar het niet gaat over mij maar over WIJ.

JONG EN OUD

De laatste jaren staat Huize Bijdorp in het teken van ouderen: de zusters van de Congregatie zijn op leeftijd en de cliënten van Stichting Marente zijn ook veelal ouderen. De plek vraagt om verjonging en samenvoeging. Het wordt tijd dat mensen van alle generaties op Huize Bijdorp zijn, om er te wonen, verblijven, recreëren of om er te werken. Er mag meer levendigheid en reuring zijn. Waarbij aandacht voor elkaar generaties kan verbinden door bijvoorbeeld ouderenzorg te combineren met kinderopvang. Naast zorg is onderwijs altijd een van de hoofdactiviteiten van de Zusters Dominicanessen geweest. Door educatie een plek te geven, leren kinderen spelenderwijs wat de waarden van Huize Bijdorp zijn. Ze ervaren hoe een zelfvoorzienende gemeenschap werkt en nemen dat mee voor de rest van hun leven.

NATUURLIJK

Het is bijzonder hoeveel verschillende sferen van de natuur er op Huize Bijdorp te vinden zijn en de natuurlijke manier waarop je in elkaar overgaan: park, gras- en hooiland, boomgaard, moestuin, bloementuin, boomsingels, vijver en de Vliet. De zelfvoorzienende Congregatie is een voorbeeld van wat we nu circulair noemen. Een plek waar eten wordt geoogst, bereid en genuttigd. Hier is en blijft aandacht voor de levenscyclus van mens en natuur, met elkaar in balans, met respect voor de komende generaties. Duurzaamheid, in de breedste zin van het woord, is hier een vanzelfsprekendheid.

GEBORGENHEID

De oester biedt beschutting aan de parel en creëert daarmee een geborgen omgeving. Er zijn veel meer kwetsbaren in de samenleving dan we ons dagelijks realiseren. Mensen met een kleine beurs, ouderen, maar ook een groep die het moeilijk vindt om aansluiting te vinden in onze veeleisende en snelle samenleving. Er is veel eenzaamheid, en onbegrip vooral voor de mensen die niet een wat ander ruggzakje hebben dan de meesten van ons. Huize Bijdorp kan ook deze mensen, in de beschutting en rust van een geborgen omgeving, een plek geven in een zorgzame gemeenschap.

DE TOEKOMSTIGE GEMEENSCHAP HUIZE BIJDORP

De Zusters Dominicanessen wonen op Huize Bijdorp tot de Congregatie voltooid is. Naast de al aanwezige zorgbehoevenden zijn er ondertussen andere bewoners bijgekomen op het landgoed. Gezinnen die met elkaar de zorg voor hun kinderen en de omgeving delen. Mensen die zelfstandig willen wonen en een deel van hun tijd besteden aan de gemeenschap, door activiteiten te initiëren en te begeleiden en een luisterend oor te zijn voor de andere bewoners. Tijdelijke opvang is er voor mensen die even een steun in de rug nodig hebben, in de vorm van tijdelijk wonen, een zorg- of rentehefstel of zorgboerderij. Er zijn ook nieuwe permanente bewoners, voor mensen met gemeenschapszin of een kleine beurs. Regelmatig zijn er activiteiten van scholen uit de omgeving om kinderen kennis te laten maken met de natuur en de boerderij. Bewoners uit Voorschoten en omgeving komen schilderen in de natuur of musiceren in de kapel. Een rondje Bijdorp is onderdeel geworden van een jogging parcours. Wandelaars slenteren op de paden door het landgoed en genieten van een picknick van producten van dit landgoed als ze op een vlonder aan de Vliet hun voeten in het water laten bengelen. Zij moedigen de kanoërs op het water aan om ook even een kijkje te komen nemen.

Colofon
"De ID-card verbeeldt en verwoordt de gewenste toekomstige identiteit van Huize Bijdorp. Deze kaart heeft zijn input gekregen door een workshop die op 16 oktober 2019 is gehouden, waar betrokkenen van Congregatie en gemeente Voorschoten aan hebben deelgenomen. Opgesteld door Erika van Holland, tags van Duijnhoven en Marc Koppen met teksten van Jan Metz.

De organisatie heeft haar best gedaan de beeldmakers te informeren.
November 2019